

A TENGERPART

NAPILAP.

V. évfolyam.

FIUME, kedd, 1908. szeptember 1.

185. szám.

Kiadóhivatal (telefonszám 229)
Vicolo dell' Ospedale, Wurzer ház I. emelet.
Szerkesztőség és fők-kiadóhivatal (telefonszám 954)
Susák Uskočka ulica 54. II. emelet.
Nyomda telefonszáma (sürgős esetekben) 920.

Előfizetési ár:
Egész évre . . . 24 kor. Negyedévre . . . 6 kor.
Félévre . . . 12 kor. Egy óra . . . 2 kor.
Egyes szám ára 6 fillér.

HIRDETÉSEKET
kiadóhivatal mérsékelt áron számít.
Hivatalos hirdetések 6 hasábos petit sorja 40 fillér.

A kulturpalota megteremtése.

Egy fumei magyar urtól kapjuk az alábbi figyelmet érdemlő sorokat:

A kulturpalotáról írott legutóbbi közleményük méltó érdeklődéssel találkozott. Sajnos, Fiumében a magyarság csak érdeklődik, de az olvasás nyomában támadt eszmecsere után vége a lelkesedésnek. A cselekvést halogatják évről-évre.

Már annyiszor szó volt a magyarság szervezkedéséről, hogy az erre irányuló mozgalmakat nem is lehet többé komolyan venni.

A fumei magyarság fásultsága teljesen érthető. A *Tengerpart* olvasói ismernek minden okot, ami a magyarságból lassankint kiölt minden lelkesedést. A fumei magyarság ma nem kíván egyebet, mint hogy élni hagyják, materialis és kultur értelemben. Mert ma már minden ember táplálékához egy kis tudomány, társas érintkezés és finom szórakozás jár.

A fumei magyarságnak ugyancsak kevés jut az utóbbiakból. A fumei magyarság nem él kulturális életet. Legalább nem magyar értelemben. Mert hiába, csak nem nevezhető kulturálynak, ha a magyar ember egy ripacs olasz operett társulat disznóságait élvezi, vagy az utcán sétálgat pénteken este, hogy egy olasz zenét és toaletteket lásson. Sőt még az sem a magyar kultúra érvényesülése, ha egy csomó fiatalember a kávéház füstös levegőjében vitatkozik közömbös témák fölött. A szabad liceum előadásain kívül semmit sem nyújtott önmagának a magyarság.

Hiába, nem jól van ez így — mondogatjuk már évek óta. De azért nem tudtuk kisütni, hogy miképpen oldjuk meg a kérdést. Szidtuk a tarthatatlan állapotokat, de nem találtunk módot a társadalmi nyavalya gyógyítására.

A *Tengerpart* legutóbbi cikkében, amelyben a kulturpalotának a Zichy-téren való létesítését tartja egyedül helyesnek, a megoldás két módját olvastam. A két mód közül az egyik könnyen megvalósítható. A kulturpalotát teremtsük meg részvénytársasági alapon. Kezdjük meg a részvények jegyzését s ha megtörtént az alaptőke jegyzése, menesszünk küldöttséget a kormányhoz, hogy biztosítsa a részvényekre a 3 és fél százalékos kamatot. Ha ez meglesz, megépülhet a kulturpalota, amely pezsgő magyar életet lesz hivatva Fiumében teremteni. A részvényesek is jó helyre teszik a pénzüket. Tökéjük a magyarság s a magunk javára kamatozhatnak.

— A horvát iskolahajó. Supilo lapja a fumei Novi Liszt jelentette a minap hogy báró Rauch Pál horvát bán a Margit nevű iskolahajót barátjának gróf Orsich Györgynek nyilvános versenytárgyalás mellőzésével potom 16.000 koronáért eladta, bár a hajót annak idején 80.000 koronáért vették és ma a gépezete is többet ér 16.000 koronánál. Ezzel szemben félhivatalosan azt jelentik, hogy a bukkari tengerésziskola most eladott hajója már meglehetősen rozoga állapotban van, ujjonnan is csak 30.000 koronáért vették és most nyilvános ár-

lejtés útján adták el, amelyen Orossich grófn kívül senki sem jelentkezett, hogy megakarja venni a hajót. Ily körülmények között a lehető legjobb áron értékesítette az iskolahajót a horvát országos kormány.

A magyar tengerpart.

Amiről Széchenyi, Kossuth csak álmodni mertek, megvan, — a magyar tenger, még pedig óriásival hosszabb, mint ahogy valaha álmodni is merték. *Abbazia, Lido, Rimini*, — ime ezek a magyar tengerpart legfontosabb pontjai.

Hogy nincsenek bekebelezve a magyar szent koronába, hogy még csak nem is szent koronához csatolt külön testek, mégis csak magyarabbak, mint íszem azt, a haza gyöngye, Fiume.

Magyar Rimini, Abbazia, a Lido, mert a mitől ezek a helyek felhiznak, javarészt magyar nép, mert több magyar szó hangzik beennök, és nagyobb szeretettel vannak a magyar iránt, mint az autonóm Fiumében. Általában azt lehet mondani, hogy a kerek világon sehol se gyűlölnék minket jobban, mint Fiumében, sehol se idegenebb a magyar, mint ott.

A magyar külpolitika, — már a délszlávok felé — a rövidlátás baklövésének a sorozata.

Azt gondoltuk, hogy Fiume megmentésére legalkalmasabb mód a megolasztása. Hát olyan kiváltságokat adunk az olaszoknak, hogy felbőszítettük vele a horvátságot s úgy megnövesztettük a fiumano önértetét, hogy a reprezentánza csak úgy félvárlól nézeget a magyar kormányra. De ha úgy megkérdéznék egy-egy bölcs magyar államférfiut, hogy miért kisebb veszedelem az olasz Fiume, mint a horvát Fiume, alkalmasint nem tudna válaszolni. Mert hisz Olaszország már megvan, amelyhez az olasz Fiume elkövándozhatik tőlünk, de még a *Délszláv Birodalom* amelyhez a horvát Fiume huzódhatnék, egyelőre nincs meg.

Dé nem politizálni akarok én most, hanem azon a furcsa tületen elmélkedni, hogy miért van Abbazia, a Lido és Rimini telve magyarokkal? Nem kevésbé különben mint a sok idegen Pörschach, Edlach, meg a többi Ach.

Hát mindenekelőtt konstatható, hogy nincs kulturnemzet a világon, ahol a produktív lakosság a lakosság ekkora kis részét képezné, mint ép nálunk. Itt igen sok az ur. Minthogy pedig az uraság fundamentuma vagy a nagybirtok, vagy nagy ingó vagyon, mivel tovább nagy földbirtok sok urnak nem juthat, az ingó milliók meg nagy ritkaság nálunk, a magyar urak java száma olyan ur, akinek fundamentuma nincs és urasága majdnem kizárólag a dolgozástól való tartózkodásban áll. De ha egy ur, aki ur tud lenni jelentősebb munka háján is tíz hónapon át, miért ne lehetne ur ép a nyári két hónapon át? És ha már ur, miben nyilatkozhatik meg urasága egyébben, mint abban, hogy nyáron fürdőzni megy.

De miért özlönk a sok magyar ép külföldre? Abbaziában egy penzióban voltam néhány tucat magyarral: Abauj, Borsod, Bihar, Hajdu, Fejér, Csongrád, Arad, Szeben, Szabolcs Csanád, Baranya, Torontál, Kolozs, Szilágy, Ungmegyék, szóval az ország minden tája felől. Kereskedő, gyógyszerész, lateiner, gazda, képviselő, író, professzor, bankár stb., — sovíniszta mind, mert idegenben minden magyar sovíniszta. Azt hiszem a közös pironkodás teszi.

És mindez idegenben. Vajjon mit keresnek? Mindenek előtt azt hiszem, hogy jó köz-

igazgatást. Az ember csak külföldön érzi, hogy az emberek nem az állami intézmények kedvéért élnek cspán, hanem némileg az állami intézmények is az ember kedvéért vannak.

Aztán meg a kisdud osztály, felekezeti balitéletek, klikkeskedések is javarészt ismeretlenek ott künn. Akár hiszik, akár nem, Abbaziában, Riminiben, egy szolgabíró vagy rendőrkapitány sem nagyobb ur, mint egy kereskedő vagy lateiner, sőt ott azt se veszik nagyon számon, hogy pápista-e valaki vagy református, de még azt se, hogy darabont-e vagy hazafi.

Aztán meg a pénzéért jól ellátják az embert. Az idegen vendéglős úgy okoskodik: Én 20 év alatt vagyont akarok gyűjteni, jól bánok hát a vendégeimmel, nem tépem ki egyszerre a tollait, maradjor neki a 20 esztendőre. Mint-hogy pedig, ha én vagyont szerzek, az üzletet átveszi a fiam, hogy ő is vagyont szerezzen, hát úgy bánok vele, hogy 20 év múlva is legyen még elvesztegetni valója. Ugy bánik tehát a vendégével, hogy tépi ugyan, de jó kedvet szerez hozzá; ami nem kerül pénzbe, nyájasság, előzékenység, gyöngédség, abban korlátlanul részesíti. Ami pénzbe kerül, azért ad is valamit, ételt, hogy ne egyszerre csömörüljön meg tőle, lakást, szolgálatot, hogy a paradicsomban sem kívánjon jobbat.

A magyar vendéglős ellenben így gondolkozik: Ez az ember úgy sem jön többet én hozzám, miért ne nyuzná meg, amennyire lehet. Különbén is gyűlölöm, mert ő ur, én meg vendéglős vagyok, holott én is lehetnék ép olyan ur, mint ő, ha nem ő lenne az. A magyar vendéglős tehát úgy bánik a vendégével, mint az ellenséggel. Különösen fürdőhelyen. Ha szép az idő, miért ne fizethetne busásan a vendég és miért ne lenne egy kis boszusága az ebédnél, mikor úgy is elég a gyönyörűsége. Ha rossz az idő, a vendégek szökődsnek haza, a vendéglős elkeseredik s bösz haragját persze az otmaradottakkal érezteti.

És mindez miért van? Mert a német vendéglős vendéglőst nevel a fiából is, — a magyar azonban képviselőt, sportsmant vagy művészt. Nála az üzlet csak amolyan ideiglen.

És ez az a zátony, melyen hajótörést szenved minden abbéli törekvésünk, hogy felvirágoztassuk a magyar fürdőket.

Lucentius.

Halálos végű mesterugrás.

— Az abbáziai fürdő halottja. —

Az abbáziai Angiolina fürdőben vasárnap délelőtt végzetes szerencsétlenség történt. *Bernatovich* Pál lemergi 80. gyalogezredbeli hadnagy bravuroskodásból a fürdőépület második emeletéről, az óra mellől a vízbe ugrott. Az ugrás oly szerencsétlen volt, hogy a tiszt, a nem elég mély vízben nyakát szegte. A fürdő — éppen tizenkét óra lévén — tele volt férfakkal, nőekkel, akik között nagy rémület támadt. Mire a vízből kihúzták a hadnagyot, halott volt. *Bernatovich* kiválóan képzett katonatiszt hírében állott, aki 12 európai nyelvet beszélt. Most a végeit kapott szabadságot, hogy tanulmányait befejezze. A fürdővendégek arról ismerték, hogy a diabolót ő tudta legjobban kezelni s ebben valóságos művészetet fejtett ki. A jókedélyű fiatal tisztet mindenki szerette s tragikus sorsa általános részvétet keletett.

A hadnagy csak kedden érkezett Lembergből Abbaziába s itt találkozott Laibachban élő édesanyjával. *Bernatovich* nem először kísérelte meg a halálos kimenetelű salto mortalét.

Két nappal azelőtt is leugrott ugyanerről

a helyről és akkor véresre sebesítette az arcát és balkarját. Annál vakmerőbb dolog volt föle, hogy tegnap megismételte az ugrást. A hadnagy elszántan ugrott s fejével érte a sekély vízben a talajt. Egyes fürdőzők látván, hogy a fiatal ember nem bukik fel ismét a víz alól, odasiettek és kiemelték. A jelen volt orvosok nyomban segítségére siettek, de minden orvosi segély hiábavalónak bizonyult. *Bernatovich* még a vízben szörnyethalt.

A sokoldalú tehetséges fiatal ember 20 éves volt. Atyja és menyasszonya ma érkeztek Abbáziába. Az ő látogatására jöttek és nem is sejtették a fiatal hadnagy szomorú végét. A hadnagy édesanyja a Lederer-penzióban, ahol lakott, tudta meg fia szomorú végét és majdnem megőrült a fájdalomtól. A hadnagy temetése holnap lesz az abbáziai halottasházból.

Előfizetési felhívás.

Szeptember 1-re új előfizetést nyitottunk „A TENGERPART”-ra, amely Fiume egyetlen számottevő magyar napilapja s jól értesítője valamint őszinte s törhetetlenül sovén magyar politikája miatt méltán számíthat minden magyaremler támogatására.

Aki még nem előfizetője lapunknak, siessen leróni azt a kötelességét, amelyvel minden magyar ember a közjóért munkálkodó magyar sajtóval szemben tartozik.

„A TENGERPART” most már ötödik esztendeje szolgálja mindenkitől függetlenül az országnak ezen a végpontján a magyar nemzeti és gazdasági érdekeket s mennél erősebbé tesszük, annál jobban felelhet meg nagy hivatásának.

Előfizetési árak:

Egész évre 24 korona
Fél évre 12 „
Negyedévre 6 „

Telefon 229. sz.

„A TENGERPART”
kiadóhivatala.
Vicolo dell'Ospedale
Wurzer-ház I. em.

UJDONSÁGOK.

— **Személyi hír.** *Halmay Zoltán*, a világhírű magyar uszó tegnap este Triesztből Abbáziába érkezett. *Halmay* részt fog venni úgy a szeptember 6-iki cantridai uszóversenyen mint a szeptember 8-iki Abbáziában rendezendő nemzetközi uszóversenyeken.

— **A polgármester hazaérkezése.** *Vio* Ferenc dr. polgármester szeptember első napjaiban Veldesből visszatér Fiuméba és újból elfoglalja hivatalát.

— **Uj szakértő.** *Gelletich* Mario szombaton délelőtt tette le a bankszakértői esküt *Thyerry* törvénytudó elnök kezébe.

— **Apponyi és a drenovaiak.** *Apponyi* Albert gróf vallás- és közoktatásügyi miniszter leiratban értesítette a kormányzóságot, hogy a drenovaiaknak megtiltja a nyilvános szertartásokat, mert az utcai egyházi komédiázások az egyház megszenteltségének és tekintélyének lejáratására alkalmas.

— **Az olasz operettársulat bucsu-estéje.** A Calcagno olasz operettársulat ma este bucsuzik a fiumei közönségtől. Ez alkalomból *Paccot* jutalomjátékául a „Re e coscritto” című operett kezdődik s ezt követi a „Francesca da Rimini” című paródia.

— **Magyar uszók győzelme Triesztben.** A trieszt melletti Barcolában tegnap délelőtt folyt le az Associazione Gimnastica Triesztina által rendezett második nemzetközi uszóverseny. Hét számból állt a program.

Az 50 méteres távban, amelylyel a verseny kezdődött, első lett *Finazzo György* (Trieszt) második *Waunick Károly* (Trieszt), harmadik *Halász Jenő* (Fiume.)

A 100 méteres adriai bajnokságban 1:11²/₅ mp. alatt győzött *Halmay Zoltán*, második lesz *Olasz Andor* (Budapest), harmadik *Padován Rafael* (Trieszt).

Az 50 méteres ifjúsági versenyben, mely 15 éven aluliaknak van fentartva 3 triesztli tanuló győzött.

Az Associazione Gimnastica tagjai számá-

ra fentartott 75 méteres versenyben győztes lett *Finazzo Guido*, második *Savoini Bruno*.

Az abadályversenyt *Levi Federico* (Trieszt) nyerte meg.

Az 1000 méteres adriai bajnokságban első lett *Carniel Dante* (Trieszt), második *Finazzo Guido* (Trieszt), harmadik *Domonkos Pál* (Budapest). *Halmay* a verseny előtt visszalépett.

Utoljára maradt az 50 méteres vigaszverseny, melyben elsőnek érkezett be *Rovis Cesare*, másodiknak *Böhm Róbert*.

A verseny után bankett volt a triesztli „Cudor” vendéglőben, melynek folyamán a triesztli uszók nagyban ünnepelték *Halmay Zoltán*-t.

— **Japán hajóvonal Triesztbe s Fiuméba.** A Nippon Yusen Kaisha Company, elsőrendű japán hajózási társaság elnöke a legutóbbi időben több amerikai s európai kikötőt látogatott meg azon célból, hogy a japán hajóvonalak európai kikötőkbe való kiterjesztését tanulmányozza. Ez alkalomból az említett elnök meglátogatta a triesztli és a fiumei kikötőt is, ami az utazás bizalmas jellegénél fogva csak most derül ki. A kikötött japán szakférfiu arra a meggyőződésre jutott, hogy nem ütköznek nagy nehézségekbe az Ausztria-Magyarország és Japán közötti forgalomnak lényeges emelése, úgy hogy egy japán hajóvonal életbeléptetése Triesztbe és Fiuméba idővel jövedelmező vállalat lenne. Alapfeltétele volna ennek természetesen, hogy a japán kezdeményezés az osztrák és magyar ipari és exportörköri támogatását is megnyerje. Mint hogy egy Yokohámából közvetlenül Triesztbe és Fiuméba induló vonal egyelőre nem volna kellő mennyiségű árukománnyal táplálható, az előkelő japán hajózási férfiu úgy tervezi az összeköttetést, hogy a nagy japán oceánjáró hajók rakományukat Port-Saidban kisebb japán gőzösökre rakják át, melyek azután tovább szállítanak az árut Triesztbe illetőleg Fiuméba.

— **Szüret Abbáziában.** Az Abbáziában üdülő vendégsereg az idén is érdekes mulatságból vehette ki részét. A szüreti mulatság tegnap délután folyt le óriási érdeklődés mellett. A Quarnero kávéház előtti téren már 4 órakor nagy közönség tolongott. A közönségtől mulatott a szüreti tréfákon. A kávéház előtti téren csinos leányok árultak szőlőt, kalácsot és más egyebet. A pavillonokban folyt a pezsgő és fogyott a sok különböző játéktárgy. A sok között különösen feltűnt a japán pavilon, amelyen ott lengtél a magyar zászló is. A tulajdonosa természetesen nem japán, hanem jó magyar, híres magyar: *Kotányi*, a szegedi paprikagyáros volt. A pavillon előtt állandóan nagy volt a tolongás és fogyott a jótékony cél érdekében a sok kínai meg japán disztárgy. A szőlőtolvajok részére külön fogház épült, ahol állandóan zsufoltság uralkodott. A tolvajok: bájos lányok és asszonyok. Akadt olyan asszony is, akit az ura juttatott a „börtönbe.” A népnünnen voltak nagy látványosságok is. Egy panoptikumban csodákat mutogattak a jóbublikumnak. Odébb egy cincogó zene társaság. Azután tánc, ahol kakasülőről tíz fillérért muzsikált egy kis banda. Szóval: vidám hangulatban folyt a szüretelés szüret előtt és szüret után. Mert hét órakor már vége volt a „szüret”-nek. A sok felakgatott szőlő eltűnt, mintha a sok mulató ember elnyelte volna. Este azután tovább folyt a tánc és a mulatozás.

— **A magyar iskolahajó ügye.** Kormányunk fiumei programjában, mint ismeretes, már két év óta szerepel az iskolahajó ügye, amely, minthogy beszerzéséhez a törvényhozás is hozzájárult, rövidesen megoldást fog nyerni. Ennél fogva érdekel a ránk nézve az a tevékenység, amelyet más hajós nemzetek ezen a téren folytatnak. Figyelmet érdemel a német iskolahajóegyesület tevékenysége, amelyet tudvalevőleg azért alapítottak 1900-ban, hogy a szakképzett tengerészek számában bekövetkezett és nagyon érezhető hiány pótolassék. Mint az összes tengerpartokon, Németországban is tapasztalták, hogy a vitorláhajóknak a forgalomból való kiszorításával folyton kevesebb az alkalom a tengerész kiképzésére, ami a gyakorlatban csak vitorláhajókon érhető el. Németországban, úgy mint másutt, a törvény követeli a tengerészekről a vitorláhajókon való utazást. Ott csak azok vétettek fél a hajós-

iskolák kormányosi osztályába, akik legalább 12 hónapon át hajóztak vitorlásokon. Kapcsolatosak ezzel a rendelkezések a hajóshancokat illetőleg. Azoknak a fiuknak tehát, akik élethivatásul a tengerész-élethivatást választották, vitorlásokon kell hajózni. Hogy erre alkalom nyíljon a német egyesület 1901-ben megindította a *Grossherzogin Elisabeth* iskolahajót, amelyen hét év alatt 778 tengerész nyert kiképzést. Az egyesület jelentés- szerint a gyakorlatosak közül 73% hajóosztályi pályára megy és csak 17% marad meg a legénység létszámában. Minthogy azonban most mindenféle s így a német partokon is a matrózhiány nagy akadályokat jelent, az egyesület legutóbb, elnökének, az oldenburgi nagyhercegnek elnökölete alatt elhatározta, hogy egy új vitorláhajót szereltet fel. Ennek főképpen az lesz a célja, hogy a német tengerészet számára kellően képzett legénységet biztosítson. Az iskolahajón nem fogják a jelentkezőtől többé az ellátás megtérítését követelni, legfeljebb ruházattal kell majd magukat ellátniok. Németországban a szegényebb néposztály gyermekei seregétől szoktak felvételért jelentkezni s így nem is kételkednek benne, hogy az új iskolahajó el fogja érni kitűzött célját.

— **A kikötőből.** *Augustus 30.* Érkezett: „Carinthia” osztrák gőzös Konstantinápolyból 590 bál dohánnyal és 500 zsák vegyes áruval; „Tisza” magyar gőzös Marseilleből 110 tonna vegyes áruval.

— **Beiratások a polgári leányiskolába.** A helybeli állami polgári leányiskolába a beiratások szeptember 1-én, 2-án és 3-án délután 9—12 óráig lesznek.

A kapcsolatos női kézimunkatanfolyamba és a szervező női kereskedelmi tanfolyamhoz beiratkozni szeptember 3-án, 4-én és 5-én délelőtt 9—12 óráig.

A kézimunkatanfolyam növendékei évi 12 koronát, a kereskedelmi tanfolyam tanulói évi 100 koronát fizetnek két részletben.

— **Örökösök kerestetnek.** A fiumei járásbírószék közli, hogy *Zamon Ferenc* fiumei órás 1906. március 6-án Grác közelében elhunyt. Miután végrendeletet nem hagyott hátra, felszólítatnak testvérei *András*, *Spuridione* és nővére *Carolina*, hogy igazolás mellett jelentkezzenek a járásbírószéknél az örökség átvételére.

— **A Giardino publicot** szept. 1-től este 9 órakor zárják le.

— **Népnünnep a Belvederen.** A belvederi népnünnepet rendező bizottság október 4-ére állapította meg a népnünnep idejét. A bizottság felszólítja a belvederi lakokat, hogy házaikat világsítsák ki, lobogózzák fel. A népnünnep részleteit már megállapították és javában folyik a munka az előkészületek megtételére.

— **Beiratások a felsőbb leányiskolába.** Az állami felsőbb leányiskolában a beiratások szept. hó 1., 2. és 3. napján délelőtt 9—12 óráig lesznek az intézet I. emeletén. (Via Clotilde sup. 1.)

A növendékek szülőik vagy gyámjuk kíséretében tartoznak megjelenni.

A kik most először iratkoznak be az iskolába, azok tartoznak magukkal hozni: 1. születési bizonyítványukat, 2. legutolsó bizonyítványukat, 3. oltási bizonyítványukat. (A 12 évnél idősebbek újraoltásit.) Aki az intézetnek már növendékei voltak, azok csak iskolai bizonyítványukkal jelentkeznek.

Az I., II., III. és IV. oszt. növendékek 14 korona beiratási és 40 korona tandíjat fizetnek. A beiratási díj a beiratkozáskor fizetendő le, a tandíj pedig a tanév folyamán 4 egyenlő részletben törleszthető.

Az V. és VI. osztály növendékek csupán 5 korona tagsági díjat fizetnek.

A felsőbb leányiskola IV. osztályát végzett növendékek felvehetők a tanítónőképző intézet I. osztályába. A VI. osztályt végzetten különbözeti vizsgálat letétele után — átléphetnek a leánygimnázium VII., vagy a tanítónőképző III. osztályába.

— **Villamosvasut Trieszt és Monfalcone közt.** A legutóbbi napokban a Trieszt és Monfalcone közt létesítendő villamosvasut építésének terve ügyében egy bizottság tanácskozás és helyszíni szemlélet tartott. A bizottságban a vasutügyi- és a hadügyminiszterium, a helytartóság, a tengeri hatóságok, a görce és triesztli kereskedelmi kamarák, az osztrák államvasutak és a déli vasut, valamint a többi érdekelt faktorok képviselői vettek részt. A bi-

zottság beható tárgyalások és az összes érdekelt felek meghallgatása után véglegesen megállapodott abban, hogy merre haladjon az új vasut és e tekintetben részletes tervet terjesztett fel a vasutügyi miniszteriumhoz jóváhagyás végett.

— **Az Atlantica Tengerhajózási Részvénytársaság** hajóinak utjairól a következő jelentést kaptuk: „Kossuth Ferenc” Brailában rakodik Rotterdam számára, „Szerényi” elhaladt Sagresnél a Dunház való utjában, „Morawitz” Brindisiben rakodik ki. „Gr. Serényi Béla” utban van Brailából Galatzba, „Magyarország” elhaladt Sagresnél Rotterdam felé. „Pollacsek” Genuában rakodik ki A társaság bérelt hajóinak mozdulatairól a következőket jelentik: „Cholumbia” Chersonban rakodik Antwerpen számára. „Salvo” Galatzban rakodik ki. „Dromonby” sorra vár Odessában, „Belford”, „Orjen” sorra vár Odessában.

— **Dr. Krausz Ödön** nyári szabadságáról visszaérkezett és ismét személyesen rendel fogorvosi műtermében (Fiume, Corso).

— **Beiratkozások a felső kereskedelmi iskolába.** Az állami felső kereskedelmi iskolában a felvétel és beiratás szeptember három első napján dél előtt 9—11 óráig történik. A felvételre a tanulók szülei kíséretében az intézet igazgatójánál tartoznak jelentkezni. A javító vizsgálatok augusztus 31-én délelőtt 9 órakor lesznek. Ez évben nyílik meg először az ezen iskolával kapcsolatos államszámviteli tanfolyam, amelyre szeptember 5—12-ig kell jelentkezni az igazgatóságnál.

— **Magyar felolvasás.** Az augusztus 20-ára tervezett felolvasás elmaradt s így az szeptember 3-án, csütörtökön este 8 órakor lesz megtartva a Munkásotthonban (Via Fiumara 2). Érdeklődők szíves láttatnak. Belépődíj nincs.

— **Abbiában** egyetlen magyar hely a Pilseni sörház (a Reichstrasse mentén.) Magyar konyha, magyar borok, magyar kiszolgálás. Olcsó szobák és penzió.

x **Vas- és fémárúk** beszerzésénél, valamint konyha és háztartási cikkek, mérlegek és szerszámok bevásárlásánál meleg figyelmébe ajánljuk a közönségnek a jóhírnevű **Wellmann Testvérek** magyar céget (Fiume, Via del Pozzo 2., telefon szám 19.) mely mindennemű szakmába vágó cikket óriási választékban s mérsékelt áron tart raktáron.

x **Cirkvenicába** utazóknak figyelmébe ajánljuk Crnkovics József cirkvenivai szállodáját és vendéglőjét.

x **Fratelli Deisinger** fiumei városi raktára (Via Molo 9.) engros áron árusítja kisebb beszerzéseknél is a legkitünőbb kávé és teát.

Távirat ◀▶ Telefon.

Sághy Gyula beszámolója.

POZSONY, aug. 31. Sághy Gyula a somorjai kerület országgyűlési képviselője tegnap tartotta beszámolóját, melyre több országgyűlési képviselő, sőt maga a kultuszminiszter **Apponyi Albert** gróf is elkísérte.

Sághy beszéde után Apponyi emelkedett szólásra s ismertette azokat az akadályokat, melyekkel a kormánynak céljai megvalósítása közben küzdenie kell. Igérték az önálló vámtérületet és a magyar katonai vezényszót, de eddig ezt megvalósítani nem lehetett. Az önálló vámtérület kérdése csak akkor válik aktuálissá, mikor a külállamokkal között közös kereskedelmi szerződések lejárnak. A katonai vezényszó ügyében pedig még nagyon sok tennivaló van. Apponyi beszédét a választók nagy lelkesedéssel fogadták. Este a vendégek tiszteletére bankettet rendeztek.

A király állapota.

ISHCL, aug. 31. A király egészsége ma annyira javult, hogy minden nagyobb megterhelés nélkül végezheti megszokott napi teendőit. A láz egészen elmúlt, a közérzés jó. Most már egészen bizonyosra veszik, hogy a király a veszprémi hadgyakorlatokon részt vesz. Bécsből szeptember 7-én utazik Budapestre, s innen csak pár nap múlva megy a Balaton mellé.

Ellopott alapító okmányok.

ICHL, aug. 31. Váárosszerte nagy izgalmat keltett annak a vakmerő lopásnak híre, melyet eddig ismeretlen tettesek az itteni Er-

zsébetkórház igazgatósági helyiségében követtek el. A kórházra vonatkozó összes okmányokat ellopták, köztük a király sajátkezű aláírásával ellátott alapító oklevelet is. A váresi tanács 1000 korona díjat tűzött ki a tettesek közrekerítésére.

Egy volt képviselő halála.

DEBRECEN, aug. 31. Kiss Albert ev.ref. lelkész, ki több mint huszonöt éven át tagja volt magyar parlamentnek ma reggel hirtelen meghalt. Kiss Albert tevékeny részt vett a tisztántul egyházkerület munkájában. A legutóbbi ev. ref. zsinaton mint előadó szerepelt. Hirtelen halála úgy politikai mint egyházi körökben országsszerte nagy részvétet keltett.

Megszökött bankigazgató.

ESZÉK, aug. 31. Hermann Lajos bankigazgató 10,000 korona elikkasztása után a városból nyomtalanul eltűnt.

Vasuti szerencsétlenség.

BÉCS, aug. 31. Ma reggel az egyik beryogó személyvonat neki ment a felállított sínparóknak. A sebesültek száma nagy.

ZÁGRÁB, aug. 31. A varasd-zágrábi vonalon a 1619 számú személyvonat nyílt pályán kisiklott. Két utas szörnyethalt, 19 súlyosan megsebesült. Zágrábból a szerencsétlenség hírére azonnal segélyvonatot küldtek mentőkkel és orvosokkal. A katasztrófa oka az, hogy a vasuti sinek a hosszas esőzések következtében megjázultak. Az igazgatóság a vasuti szerencsétlenség ügyében szigorú vizsgálatot indított.

Öngyilkos rendőrtisztviselő.

PAKS, aug. 31. Ackermann Miklós rendőrtisztviselő ma szolgálati fegyverével agyonlőtte magát. Öngyilkosságának oka az, hogy egy barátjáért váltókötelezettséget vállalt, s mivel az fizetni nem tudott az adósságot neki kellett volna törlesztenie.

CIGALE

tengeri fürdő

Lussinpiccolo mellett. — 200 kabin.

VILLA TRIESTE - Lido Velence

Elsőrangú Maison Meublé. Előkelő csendes ház.

Tulajdonos: **Dr. Janovitz Guido** orvostudor.

Rendelés a villában d. e. 11—12 és d. u. 3—4 órakor.

„De la Ville“

szálloda, kávéház és étterem.

FIUME, Deák-korzó.

Az átutazó és a helybeli magyarság legnagyobb és legkedveltebb találkozó helye.

Tulajdonos
Szentgyörgyi Ferenc.

Használt és új

zsákok raktára.

Bel- és külföldi gyártmányú új és használt zsákok vétele és eladása.

Rupnik Emil

Ürményi-tér 6. sz. Steinmann-féle ház.

Telefon 226. sz.

Zongoraórákat kezdőknél

elvéllal magyar kisasszony. Ajánlatokat kér „Zongora” jelige alatt e lap kiadóhivatalához.

Catti György utóda

cs. és kir. udvari szállító

GYÓGYSZERTÁRA

a városi torony mellett.

Ajánlja magát minden orvosi rendelés azonnali és exakt elkészítésére. Kapható minden gyógyszerészeti különlegesség, gyógyszappanok, az összes ásványvizek, toalettcikkek és szépitőszerek stb. stb.

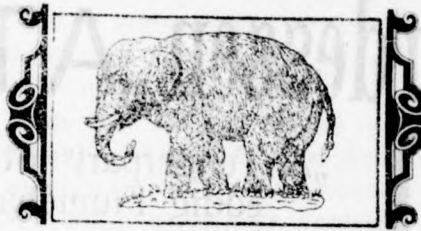
Fiumei első magyar rizshántoló- és rizskeményítőgyár részv.-társaság.

FIUME.

Különlegesség

FÉNYKEMÉNYÍTŐ

táblácskakban.

VÉDJEJY.

A vegyi tisztaságért a gyár kezkeskedik.

VARIETÉ INTERNAZIONALE

Estéknént kiváló művészierők fellépte

Via Alessandrina 3. Kezdeté 9 órakor.

Kávéháznak vagy vendéglőnek

alkalmas helyiség azonnal kiadó. Cim a kiadóhivatalban.

Globus

Hirlapügynökség.

Ujság-elárúsítás rögtön a vonatok érkezése után.

Fiume, Vincenzo de Domini utca
(az Europa szálló közelében).

Nyomdai tanoncot

lehetőleg magyar családból felvesz A Tengerpart nyomdája.

Első fiumei magyar uri és női fodrász terem az Adria Palotában.

Külön női teremben hajmosás, fésülés, és mindennemű modern hajmunkák végeztetnek.

Az uri teremben pontos és jó kiszolgálás.

Helyiség változás.

Bátorkodom a n. é. közönséggel tudatni, hogy az eddig a Via Andrassyban fennállt

kávé- és tejszarnokomat

a Piazza Elisabetta és Via Adamich sarkára (az Adria palotával szemközt) helyeztem át.

A n. é. közönség szíves pártfogást kéri tisztelettel

Telefon 534.

Fleischhacker C.

MIRAMARE NAGYSZÁLLÓ

CIRKVENICÁN.

Nyári és téli üdülőhely és tengeri fürdő.

A szálloda közvetlenül a tengerparton,
— a fürdő közelében fekszik. —
Modern berendezés. — Kávéház és étteremmel.
Lift. — Villanyvilágítás. — Olvasó terem.
Hidegvízgyógyintézet. — Meleg házi fürdők.
Figyelmes kiszolgálás Mérsékelt árak.

Telefon sz. 19.

Telefon sz. 19.

Wellmann Testvérek

Vas- és fémáru kereskedés
Via del Pozzo 2 — FIUME — Via del Pozzo 2.
Raktárak Via delle Pille 4 és Scoglietto 2. sz.
ajánlják dusan felszerelt raktárakat vas- és fémárukban,
mindenféle számszámokban és épületvasalásokban.
Feliratok — Másoló prések. — Sulyzók.
Nagy raktár hidas-, tizedes és konyha-mérlegekben
„KOMET” önműködő ajtózáró készülék.
Forgópisztolyok. — Szobapuskák. — Töltények.

Hirdessen „A TENGERPART” napilapban!

„A Tengerpart” ötödik éve áll fenn és oly elterjedésnek örvend, a milyent
eddig Fiumében egyetlen egy magyar lap sem tudott felmutatni.

„A TENGERPART” minden hirdetése eredménynyel jár.

Kiadóhivatal: Vicolo dell' Ospedale, Wurzer ház.

Telefon 229. sz.

Ugyanott vétetnek fel előfizetések
is bármely naptól kezdve.

Telefon 229. sz.

„A Tengerpart” független és szókimondó irányával szerezte meg
népszerűségét és olvasottságát.

NEW-YORK

áruház
FIUME, Via Andrassy I. sz.

az általánosan elis-
mert legolcsóbb be-
vásárlási forrás férfi
és- női divatcikkek
és rövidáruban.

SPORT VENDÉGLŐ

Fiume, via Germania 2 a Jellačić kaszárnya mellett.
Izletes magyar konyha. - Kitünő borok.
Kőhanyai Polgári Sör.
KUMIN FERENCZ vendéglős.

VELENCE - LIDO PENSION CORNE D'OR

Egyetlen nemzetközi családi pen-
zió a Lidon, csendes fekvésben,
gyönyörű kerttel és tágas verandával.
Teljesen zanzari mentes.

Kitünő bécsi és magyar konyha

Teljes penzió 7-10 liráért.

Május, június és szeptember ha-
vában mérsékelt árak valamint szo-
bák ellátás nélkül is.

Villamos vasuti és hajóösszeköttetés.

(A hajó kikötő helyétől mindjárt jobbfele
menni).

ROYAL SZÁLLÓ FIUME

Via Andrassy, — Telefon 121 sz.
Központi fekvésű, elsőrangú új családi szálloda
a villamos vasut mentén. Villamos világítás,
lift, fürdőszobák stb. stb.
Table D' Hôte külön asztalokon.
HEIM F. 20 éven át a fiumei Deák-szálló tulajdonosa.

Pálma - Hajviz

a legjobb szer korpa és hajhullás
ellen.

Kapható CSIZMÁS DEMETER
fiumei első magyar fodrásznál

Via Adamich 2. sz. (az Europa szálló kö-
zelében.
és minden drogériában és fodrászüzletben.

Maluszewszki Szaniszló CENTRAL KÁVÉHÁZA

és cukrászdája
CIRKVENICA

közvetlenül a tengerpart mellett.

Kitünő italok és frissítők.
Legfinomabb cukorsütemények.

Első fiumei magyar kárpitós és diszitó

Fiume, via Serpentina 20.
Vállal a legegyszerűbbtől a legmoder-
nebb berendezésig minden nemű kárpitós,
diszitó és angol bőrmunkát jutányos árban.
Szives pártfogást kér Garami József.
a budapesti Steinschneider udv. szállító
cég volt munkavezetője.

Dr. Krisković Vladimir

fogorvosi műterme
FIUME.

Via del Porto I. emelet

Specialista aranyfogak s koronák bete-
vésében. Fájdalom nélküli műtétek.

Rendelés d. e. 8-12

és d. u. 2-6 óraker.

ELSO FIUMEI RUHA - SANATORIUM

Corso prolungato (az Eden kávéház mellett).
Ruhát vasalásra és javításra át-
veszek. Olcsó havi előfizetés ellenében
rendben tartom az egész ruhakészletet. 30
éves szakmabeli tapasztalatom van.

Szives pártfogást kér

H. Schönberg ferfiszabó.

ABBAZIA VILLA MELANIE

Szabados penzió

Előkelő magyar otthon közvetlenül
a tenger partján saját fürdővel és
kitünő konyhával. — Mérsékelt árak.
Kívánatra díjtalan prospektus.

KIADÓTULAJDONOS: „A TENGERPART” LAPKIADÓ VÁLLALAT.

Felölös szerkesztő: Kovacs Ferenc.

NYOMATOTT A QUARNERO NYOMDÁBAN FIUME.